

פרק י"ט: גמלאות וקופות גמל
בחוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], התשי"ל-1970¹³⁷ (בפרק זה - חוק הגמלאות) -

(1) בסעיף 1, אחרי ההגדרה "שירות" יבוא:

"תוספת לקצבה לפי חיקוק אחר" - תוספת המגיעה לפי תיקוק אחר, לקצבה בהגדרתה כסעיף זה;

(2) בסעיף 8 -

ד ב ר י ה ס ב ר

חוקיה, מגבירה את אי-הווראות אצל הגמלאי וכמידת מה מונגדת לעיקרון מקובל ולפיו אין הגמלאי תלוי עוד, לאור פרישתו, בהסדרים עתידיים, התיקון המוצע מביא, בין השאר, לוראות הן באשר למועד עדכון הגמלה והן באשר לשיעור עדכונה מוגמן לזמן.

בהקשר זה ייאמר כי חוק הגמלאות אינו חל לגבי עובד חרש, בהגדרתו בסעיף 130א לחוק הגמלאות, בבפוף לחריגים שנקבעו בעניין זה בסעיף 130ב לחוק הגמלאות וכך גם ההוראות שנקבעו כסימן ב' לפדק ט', לגבי סוהר, שוטר ועובד שירות הביטחון, אשר על כן קבוצת הזכאים לקצבה לפי חוק הגמלאות הולכת וקטנה עם השנים. בהתאם לכך, על פני זמן, מספר העובדים הפעילים שהסדר הפגסיה שחל לגביהם הוא הסדר פנסיה תקציבית ושיעורם היחסי בקרב העובדים ילך ויקטן, כתוצאה מכך, יכולה המיקוח של קבוצה זו תלך ותקטן בהדרגה וכוחה להוביל לכך שיינתן פיצוי שחיקה, צפוי לקטון אף הוא, לכן כבר עתה מוצע לקבוע מנגנון עדכון כאמור.

(3) שיפור היכולת לאמוד לטוח ארוך את ההוצאה הצפויה מתקציב המדינה בשל חסרי הפנסיה התקציבית, תוך הקטנת התנודתיות באשר לחיקף החבות האקטוארית הנובעת מכך, כך למשל, תוספות השכר העיקריות המשפיעות על המשכורת הקובעת, ניתנות במסגרת הסכמים קיבוציים ארציים הנחתמים מדי מספר שנים, אשר עלותם נקבעת, בין השאר, כשנים לב למצבו הכלכלי של משק המדינה, לשועור עליות המדר מאז ההסכם האחרון, לעליה בשכר הנובעת מיישום הסכמים או הסדרים קיימים וליוסטי הזכחות שבין ארגוני העבודה לבין הממשלה. מאחר שהסכמי שכר נחתמים מדי מספר שנים ותוכנם תלוי בגורמים רבים, קשה עד מאוד לצפות כיצד יתפרח השכר בשירות המדינה וכיצד תושפע כתוצאה מכך ההוצאה השנתית מתקציב המדינה בעד תשלומי פנסיה תקציבית.

(4) מנגנון הערכון הקיים מקשה על היכולת לנהל בייעולות אה מערכת השכר הממשלתית, אחד השיקולים הוליונטיים בעת עיצוב מערכת השכר הוא המשמעות התקציבית של כל אחת מההלפות האפשריות שבהן ניתן לכהו, כך למשל, הגדלת שיעור הפרשה לקרנות פנסיה לגבי עובדים המכוסחים בפנסיה צוברת אינה משפיעה כלל על המשכורת הקובעת של הנמלאים, כך גם מתן תוספת שכר המוהנית כתנאי שאינה מוכרת כתוספת קבועה לפי

סעיף 130 חוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], בללי התשי"ל-1970 (להלן - חוק הגמלאות), נועד להכטיח מקורות מחיה נאותים לעובד שפרש משירותו ואשר מתקיימים בו תנאי הזכאות לקצבה לפי חוק הגמלאות.

כדי לשמור על ערכה של הקצבה נקבע בחוק הגמלאות כי המשכורת הקובעת, המהווה את הבסיס לחישוב קצבתי של עובד פורש, תיקבע בהתאם לדרגתו ערב הפרישה מהשירות, והחל ממועד זה, תעורכן בהתאם לשינויים במשכורת קובעת של עובד פעיל באותה דרגה.

עיקרו של התיקון המוצע הוא שינוי שיטת העדכון האמורה, כך שהמשכורת הקובעת תעורכן אחת לשנה, בהתאם לשיעור עליית מדר המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (להלן - המדר).

לשיטת הערכון המוצעת כמה יתרונות, וכיניהם:

(1) המדר מהווה אמת מידה כללית המשקפת את השינוי ברמת המחירים במשק, על כן, הוא שומר על ערכה של המשכורת הקובעת על פני זמן. בהקשר זה ייאמר כי מנגנון עדכון הקצבה המבוסס על הצמדת למדר מקובל בהקשרים רומים, בשינויים שונים, כך למשל, מנגנון ההצמדה לקצבה המשולמת לוגלאי רשות הנמלים, לגימלאי חברת הפיתוח והנכסים ולגימלאי חברת הנמל, שהסדר הפנסיה שחל לגביהם הוא הסדר פנסיה תקציבית, תשלומי קצבה לעמיתי קרנות הפנסיה הוותיקות שבהסדר תשלומים לפי הסכמים קיבוצים שונים ועדכון משכורת בהתאם לחומים מיוחדים מסוימים הנעשים מוכח סעיף 40 לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1969.

(2) צמצום חוסר הווראות הגלום במצב הקיים כאשר ליכולת לשמור על ערכה של המשכורת הקובעת באופן רציף ועקבי. הובי כולט בעיקר בתקופות של האטה, מיתון כלכלי או אינפלציה, שבמהלכן תוספות השכר שניהנות, ככל שניתנות, אינן מספיקות לרוב כדי לשמור על ערכה של המשכורת הקובעת.

בנוסף, בשל החיסרון בשיטה הקיימת, ובכפוף להסכמי עבודה אשר ייתכן ומצמצמים או מונעים להלוטין שחיקה בקצבה, צמצום שחיקה בקצבה מחייב - נוכח הוראותיו של חוק הגמלאות - תיקון חיקה, כפי שנעשה במקרים בודדים בעבר מצב דברים זה שבו הגמלה תליזה בתיקון

¹³⁷ ס"ח התש"ל, עמ' 65; התשס"ה, עמ' 114.

(א) לפני ההגדרה "ממוצע משוקלל" יבוא:

"מועד המעבר" – יום י' באב התשס"ט (31 ביולי 2009);

(ב) במקום ההגדרה "משכורת קובעת" יבוא:

"משכורת קובעת", לגבי אדם פלוני בזמן פלוני – שיעור המשכורת, לרבות התוספות הקבועות, במפורט להלן, לפי העניין, כפי שהוא מעודכן לאותו זמן לפי הוראות סעיף 9:

(1) לגבי פלוני שפרש משירות אחרי מועד המעבר – שיעור המשכורת, לרבות התוספות הקבועות, המגיע ערב פרישתו של פלוני מהשירות, לעובד שדרגתו כדרגה שהיתה לפלוני ערב פרישתו כאמור;

(2) לגבי פלוני שפרש משירות לפני מועד המעבר – שיעור המשכורת, לרבות התוספות הקבועות, המגיע במועד המעבר, לעובד שדרגתו כדרגה שהיתה לפלוני ערב פרישתו מהשירות;

(3) על אף הוראות פסקאות (1) ו-(2), הורדי פלוני כדרגתו עקב אמצעי משמעת לפי כל דין, תחושב משכורתו הקובעת במשך כל תקופת ההורדה, בהתאם להוראות הפסקאות האמורות, לפי העניין, על פי הדרגה שאליה הורד, ובתום תקופת ההורדה תחנור ותחושב משכורתו הקובעת בהתאם להוראות הפסקאות האמורות, לפי העניין, על פי הדרגה שלפני ההורדה;

(ג) אחרי ההגדרה "משכורת שנתית" יבוא:

"רשימת הדירוגים הכספית" – רשימת הדירוגים שכתוספת השלישית;

(3) במקום סעיף 9 יבוא:

"ערבון המשכורת" 9. (א) המשכורת הקובעת תעודכן בחודש ינואר של כל שנה (בסעיף זה – חודש הערכון), בעד קצבת חודש ינואר ואילך, לפי שיעור עליית המדר החדש לעומת המדר הקודם.

דברי הסבר

הסכמתה של הסתדרות העובדים הכללית החדשה (להלן – ההסתדרות הכללית), התיקון המוצע לחוק הגמלאות בא בהמשך להבנות שהושגו עם ההסתדרות הכללית, אשר מוצאות ביטוין מהסכם הקיבוצי שנחתם ביום י"ב בניסן התשס"ח (17 באפריל 2008) בין מדינת ישראל לבין ההסתדרות הכללית (להלן – הסכם המסגרת).

בהתאם להבנות שהוסכמו מהסכם המסגרת התיקון המוצע כולל גם מתן תוספות לקצבה לגמלאים.

התיקון המוצע הוגש לכנסת במסגרת הצעת חוק שיירות המדינה (גמלאות) (תיקון מס' 48), התשס"ט-2008 (להלן – הצעת חוק הגמלאות), ביום כ" בטבת התשס"ט (29 בדצמבר 2008) אושרה הצעת החוק בקריאה ראשונה על ידי הכנסת ה-17. בהתאם לסעיף 1 לחוק רציפות הדין בהצעות חוק, התשנ"ג-1993, הודיעה הממשלה לכנסת ה-18 על רצונה להחיל דין רציפות על הצעת חוק הגמלאות. הודעתה של הממשלה באמור אושרה בכנסת ביום י"א בסיוון התשס"ט (3 ביוני 2009).

חוק הגמלאות בשל אופייה והנסיבות שבהן היא מתנה. רצוי כי הבחירה בין החלופות השונות תיעשה מתוך ראייה הוצפה פני עתידה השמחה וגש עיקרי על שופור פנוי של השירות הציבורי ויכולתו לעמוד באתגרים החשובים הניצבים לפתחו, כלא צורך לבחון, כדבר שכשגדה, כיצר תשפיע כל החלטה על החבות האקטוארית של המדינה בשל הסדרי הפנסיה התקציבית והאם מדאי לקבלה בשים לב לבך.

יצוין כי גם כיום משכורתם הקובעת של העובדים הפעילים גדלה כמוצע כשיעור גבוה יותר מזו של הגמלאים שכן לשינויים שונים, כגוף קידום כסולם הדרגות, רכישה השכלה המזכה בהטבות שכר או כיצוע שיעורי תקינה, אין השפעה על משכורתם הקובעת של הגמלאים. (5) המנגנון המוצע קל ופשוט ליישום ולהפעלה וכן למעקב ובקרה של הגמלאים.

יצוין כי בהחלטת ממשלה מס' 4848 מיום כ"א בשבט התשנ"ט (7 בפברואר 1999), נקבע כי הממשלה לא תגיש הצעת חוק לתיקון חוק הגמלאות, אלא לאחר קבלת

(ב) בסעיף זה -

"המדר" - מדר המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;

"המדר החדש" - מדר חדש דצמבר של השנה שקדמה לחודש העדכון;

"המדר הקודם" - מדר חדש דצמבר של השנה שקדמה לחודש העדכון הקודם. ולעניין העדכון הראשון -

(1) לגבי מי שפרש מהשירות עד יום ד' בטבת התשס"ט (31 בדצמבר 2008) - מדר חדש דצמבר 2008;

(2) לגבי מי שפרש מהשירות אחרי יום ד' בטבת התשס"ט (31 בדצמבר 2008) - מדר החדש שבו פרש מהשירות.

ד ב ר י ה ס ב ר

שיבוא לאחוריו, הערוך יהיה לפי מלוא השינויים במדר מאז העדכון האחרון. השינוי המוצע מונע מצב שבו המשכורת הקובעת תופחת.

מובהר כי השינוי המוצע יחול גם על המשכורת הקובעת לעניין כל אחד מהמפורטים להלן וכי המדר הכסיסי לעדכון הראשון לגבי כל אחד מהם יהיה מדר חדש דצמבר 2008 (להלן - גמלאים קיימים):

(1) מי שפרש מעבודה בשירות המדינה לפני מועד תחילתו של התיקון המוצע, לרבות מי שחל לגביו סעיף 17 לחוק הגמלאות;

(2) שאיריו של עובר או של גמלאי, שנפטר לפני מועד תחילתו של התיקון המוצע.

עוד מובהר, כי לגבי קצבאות שישולמו בעד התקופה שתחילתה במועד תחילתו של התיקון ואילך לא תעורב המשכורת הקובעת של גמלאים קיימים ושל גמלאים חדשים לפי שינויים שיחולו בשכר של עובד פעיל בזמן כלשהו או שינויים שיחולו בשכר ככלל השירות הציבורי, לרבות בשל תשלום תוספת יוקה.

כמו כן, מובהר כי אין במוצע כדי לשנות את הרכיבים המובאים בחשבון לחישוב המשכורת הקובעת של העובד הפורש, ערב יציאתו לקצבה, או את הרכיבים שהובאו בחשבון, ערב תחילתו של התיקון המוצע, לחישוב משכורתו הקובעת של מי שכבר פרש מהשירות.

כמקביל לשיטת הערוך המוצעת בסעיף 9 בנוסחו המוצע, מוצע לבטל את סעיף 9 לחוק הגמלאות, בנוסחו ת"מ. בסעיף 9 בנוסחו היום נקבעים, בין השאר, כללים בדבר חישוב המשכורת הקובעת במצב שבו השתנה סולם המשכורת שלפני מחושבת המשכורת הקובעת ועל כן יש צורך בקביעת המשכורת הקובעת לפי סולם משכורת חדש. בנוסף, נקבעו בסעיף האמור כללים בדבר חישוב תוספת משפחה במשכורת הקובעת, יצוין כי התוספת האמורה אינה קיימת עוד. לנוכח האמור ולנוכח השינויים המוצעים כשיטת ערוך המשכורת הקובעת, מרייתו הצורך באותו סעיף.

ונה נוסחו של סעיף 9 לחוק הגמלאות, שמוצע להחליפו:

אריהשלמת הליכי החקיקה בהצעת חוק הגמלאות מקשה מאוד על חתימת הסכמי שכר לעובדים טעילים המיוערים למימוש הסכם המסגרת (ראו לעניין זה סעיף 9א(ר) המוצע בעניין גזון תוספת שכר לגמלאים). כמו כן, תשלום תוספות לגמלאים, אשר לגביהן הושגו הכנות אף לפני למעלה משנה, מתעכב בשל איריהשלמת הליכי החקיקה. לנוכח הרחיקות בהשלמת הליכי החקיקה כאמור, מוצע לשלב במסגרת הצעת חוק זו את התיקונים המוצעים בהצעת חוק הגמלאות, תוך הכנסת כמה שינויים. שיעורם התאמת המוערים ושיעורי התוספות הנקובים בתיקון לתקופה שחלפה בין מועד פרסום הצעת חוק הגמלאות להצעת חוק זו.

לפסקאות (2) ו(3) - לסעיף 9 המוצע

סעיף 9 לחוק הגמלאות, בנוסחו היום, מגדיר "משכורת קובעת" כלהלן:

"משכורת קובעת" לגבי אדם פלוני בזמן פלוני - שיעור המשכורת, לרבות התוספות הקבועות, המגיע, באחד לחודש שבו חל אותו זמן, לעובד שדרגתו בדרגה שהיתה לפלוני ערב פרישתו מהשירות; אם הורד בדרגתו, עקב אמצעי משמעת לפי כל דין, תהיה משכורתו הקובעת במושך כל תקופת ההורדה נחשבת לפי הדרגה שאליה הורד ובהתם תקופת ההורדה תחזור ותחשב לפי הדרגה שלפני ההורדה."

מוצע לשנות את מנגנון ערוך המשכורת הקובעת, באופן שמשכורתו הקובעת של עובד נכון לחודש העבודה האחרון שלו, תערוך, אחת לשנה, בעד קצבת חודש ינואר של אותה שנה, בהתאם לעליית המדר.

הערוך הראשון של משכורתו הקובעת של עובד שפרש והחל לקבל קצבה במהלך שנה מסוימת או של שאיר של עובד או גמלאי שנפטר במהלך אותה שנה, יהיה בשנה העוקבת שלאחריה בהתאם לשיעור עליית מדר חודש דצמבר של השנה שקדמה למועד שבו חל העדכון לבין מדר חדש העבודה האחרון של העובד.

בשנה מסוימת, שבה שיעור השינוי במדר שלילי, לא יבוצע הערוך בשל אותה תקופה. ואולם בערוך הראשון

"המודר לשנת 2008" - שיעור עליית מדרד חודש דצמבר 2008 לעומת מדרד חודש דצמבר 2007;
"קצבת הבסיס" - כמפורט להלן, לפי העניין;

(1) לעניין תוספת שחיקה כאמור בסעיף קטן (ב) - הקצבה המגיעה לפי חוק זה למי שפרש משירות או לשאיור, בצירוף תוספת לקצבה לפי חיקוק אחר, המגיעה במועד המעבר למי שפרש כאמור או לשאיור, ככל שמגיעה לו;

(2) לעניין תוספת בשל המדרד לשנת 2008 כאמור בסעיף קטן (ג) - קצבת הבסיס כאמור בפסקה (1) בצירוף תוספת השחיקה המגיעה למי שפרש משירות או לשאיור, ככל שמגיעה לו;

(3) לעניין תוספת בשל הסכמי שכר כאמור בסעיף קטן (ד) - קצבת הבסיס כאמור בפסקה (2), בצירוף התוספת בשל המדרד לשנת 2008 המגיעה למי שפרש משירות או לשאיור, ככל שמגיעה לו.

(ב) מי שפרש משירות לפני יום כ"ג בטבת התשס"ח (1 בינואר 2008), וערב פרישתו דורג בדירוג מהמפורטים ברשימת הדירוגים הבסיסית או דורג בדירוג עובדי הוראה, תשולם לו או לשאיורו תוספת לקצבה כמפורט להלן, הכל לפי העניין (בסעיף זה - תוספת שחיקה):

(1) לגבי מי שערכ פרישתו דורג בדירוג מהמפורטים ברשימת הדירוגים הבסיסית - תוספת בעד קצבת חודש יולי 2008 ואילך, בשיעורים מקצבת הבסיס הקבועים לגביו בחלק א' בתוספת הרביעית, בהתאם למועד פרישתו;

דברי הסבר

הגמלאים, בדירוגים המיוצגים על ידי ההסתדרות הכללית, ואשר מפורטים כתוספת השלישית בנוסחה המוצע בסעיף 103(16) להצעת החוק (להלן - רשימת הדירוגים הבסיסית), וכן גמלאים המדורגים בדירוגים אחרים, בכמה תוספות לקצבה, כמפורט להלן.

לסעיף פ.א. (א) המוצע

בסעיף זה מוצע לקבוע תוספת לקצבה בשל שחיקת קצבאותיהם של חלק מהגמלאים כפניה תקציבית. התוספת האמורה היא תוספת לקצבה בשל שחיקת הקצבאות בעד התקופה שבין יום כ"ג בטבת התשס"ח (1 בינואר 2008) לבין יום כ"ב בטבת התשס"ח (31 בדצמבר 2007). התוספת תשולם בהתאם למועד פרישתו של הגמלאי ובפריסה לפי המועדים השיעורים המצטברים המפורטים בחלק א' בתוספת הרביעית, בנוסחה המוצע בסעיף 103(16) להצעת החוק.

יבללום לחישוב המשכורת הקובעת

9. בחישוב המשכורת הקובעת של אדם פלוני בזמן פלוני יחולו כללים אלה:

(1) בללא המשכורת הקובעת תוספת משפחה - תחושב התוספת לפי הרבב משפחתו של האדם באחר לחודש שבו חל אותו זמן;

(2) היה באותו זמן סולם המשכורת שונה מן הסולם שהיה בשעת פרישתו של פלוני מהשירות - תחושב המשכורת הקובעת לפי הסולם המחוייב באחד לחודש שבו חל אותו זמן, בתיאומים שקבעה ועדת השירות;

(3) "תוספת משפחה", לעניין סעיף זה - לרבות כל הטבה המשתלמה לעובר בזכות בני משפחתו;

פסקה (3) - לסעיף פ.א המוצע ופסקה (16)

כחלק מהשינוי המוצע כשיטת הערכון ובהתאם להבנות שהושגו בהסכם המסגרת, מוצע לזכות את

(2) לגבי מי שערב פרישתו דורג בדירוג עובדי הוראה – תוספת בעד קצבת חודש יולי 2008 ואילך, בשיעור של 5% מקצבת הבסיס,

(ג) מי שפרש מהשירות לפני יום ה' בטבת התשס"ט (1 בינואר 2009) וערב פרישתו דורג בדירוגים המפורטים ברשימת הדירוגים הבסיסית, בדירוג עובדי הוראה או בדירוג אחר שקבע לגביו השר שיעור בצו לפי פסקה (ג), תשולם לו או לשאיורו, לפי העניין, תוספת בעד קצבת חודש ינואר 2009 ואילך, בשיעורים מקצבת הבסיס כמפורט להלן, הכל לפי העניין (בסעיף זה – תוספת בשל המדרג לשנת 2008):

(1) לגבי מי שפרש לפני יום כ"ג בטבת התשס"ח (1 בינואר 2008) – בשיעור ההפרש שבין המדרג לשנת 2008 לבין אחד מאלה, לפי העניין:

(א) לגבי מי שערב פרישתו דורג בדירוג מהמפורטים ברשימת הדירוגים הבסיסית – השיעור בנקודות האחוז הקבוע לגביו בחלק ב' בתוספת הרביעית, בהתאם למועד פרישתו,

(ב) לגבי מי שערב פרישתו דורג בדירוג עובדי הוראה – שיעור של 0.25 נקודת האחוז;

(ג) לגבי מי שערב פרישתו דורג בדירוג אחר – שיעור שקבע השר בצו, ובלבד שלא יעלה על השיעור בנקודות האחוז המפורט בחלק ב' בתוספת הרביעית, בהתאם למועד פרישתו,

(2) לגבי מי שפרש מהשירות בתקופה שמוינם כ"ג בטבת התשס"ח (1 בינואר 2008) עד יום ר' בטבת התשס"ט (31 בדצמבר 2008) – בשיעור עליית מדרג חודש דצמבר 2008 לעומת מדרג החודש שבו פרש מהשירות.

דברי הסבר

המשכורת הקובעת היה אמור להתבצע ביום כ"ג בשבת התשס"ח (1 בינואר 2008), אלא שהמועד האמור נדחה מטעמים שונים, אשר על כן, מוצע ליתן לגמלאים קיימים אשר פרשו משירות המדינה עד יום ר' בטבת התשס"ט (31 בדצמבר 2008) או לשאיירי של עובד או גמלאי שנפטר עד למועד האמור, תוספת לקצבה בשל העלייה ביוקר המחיה בשנת 2008, וזאת על אף ששינוי כנגנן ערכון המשכורת הקובעת הוא ממועד מאוחר יותר.

משיעור עליית המדרג בשנת 2008 ינוכו שיעורים שונים, בשיעור של עד 0.6 נקודת האחוז, וזאת בהתאם לדירוגו של הגמלאי ולמועד פרישתו. כך, למשל, אם שיעור עליית המדרג בשנת 2008 יהא 4.6% ושיעור הניכוי לפורש מסוים הוא 0.6 נקודת האחוז, שיעור ההוספת בשל המדרג בשנת 2008 יעמוד לגבי אותו פורש, על 4%, ויבוי זה נרבע מאופן הישוב עלות תוספת השחיקה והתוספת לקצבה

באשר לגמלאים בדירוג עובדי הוראה מוצע לקבוע שיעור שונה לתוספת השחיקה. שיעור תוספת השחיקה מובוסס על הכנות שהושגו עם הסתררות המורים בישראל יובהר כי שיעורה של תוספת זו שונה לצבי גמלאים אלו שכן לצבי דירוג עובדי ההוראה קיימים הסדרים אחרים, המיוחדים להם, אשר נותנים מענה נוסף לסוגיית השחיקה.

לצבי דירוגים אחרים, אשר לגביהם נושא שחיקת הקצבאות לא נבחן או טרם לוכן, מוצע, בסעיף 9א(ה) בנסחיו המוצע, ליתן סמכות לשר האוצר לקבוע מתן תוספת שחיקה ככל שיתברר כי הנסיבות מצדיקות לעשות כן.

לסעיף 9א(ג) המוצע

בסעיף זה מוצע לקבוע תוספת לקצבה בשל המדרג לשנת 2008, בהתאם להכנות שהושגו בין המדינה לבין ההסתדרות הכללית, מיעד תחילתו של שינוי מנגנון ערכון

(ד) מי שפרש מהשירות עד יום כינוס הכללי התשיעי (30 בנובמבר 2009) וערב פרישתו דורג בדירוג מהמפורטים ברישימת הדירוגים הבטיסית, או בדירוג עובדי הוראה, או מי שפרש מהשירות עד יום כינוס בטבת התשיעי (31 בדצמבר 2010) וערב פרישתו דורג בדירוג הרופאים, תשולם לו או לשאיורו, תוספת בעד הקצבות המפורטות בחלק ג, בחלק ד' או בחלק ה' בתוספת הרביעית, בשיעורים מקצבת הבסיס הקבועים לגביי בחלק ג, בחלק ד' או בחלק ה' האמורים, הכל לפי העניין ובהתאם למועד פרישתו (בסעיף זה – תוספת בשל הסכמי שכר).

(ה) שר האוצר רשאי לקבוע, בצו, כי תוספת שהיקה תשולם למי שפרש מהשירות לפני יום כינוס בטבת התשס"ח (1 בינואר 2008) או לשאיורו או כי תוספת בשל הסכמי שכר תשולם

ד ב ר י ה ס ב ר

בהסכם המסגרת. לפיכך, הובאות לתוספת האמורה תלויה, בין השאר גם במועד פרישתו של הגמלאן.

יצוין בהקשר זה כי בסעיף 7 להסכם המסגרת נקבע שהתוספת שיעוריו יוסכם במסגרת העלות לתוספת שכר שנקבעה בו לא יובאו בחשבון לעניין חישוב השלמה לשכר מינימום, לפי חוק שכר מינימום, התשנ"ז-1987. מובהר כי מאחר שהתוספת לקצבה בשל הסכמי שכר בהיותה תוספת לקצבה, לא תיכלל במשכורת הקובעת של הגמלאן, הרי שממילא לא תשפיע על חישוב ההשלמה לשכר מינימום, שהינו רכיב הכלול במשכורת הקובעת.

לגבי עובדי הוראה – שיעור התוספת נקבע בהתאם למסגרת העלות שסוכמה בין המדינה לבין הסתדרות המורים בישראל, כאשר 3% מתוכם משולם לגמלאיהם מכוח הצמדה לעובדי הוראה פעילים, ורק לגבי היתרה יש צורך בתוספת זו.

לגבי רופאים – שיעור התוספת נקבע בעקבות פסק בורות אשר ניתן כיום כ"ח בחשוון התשס"ט (26 בנובמבר 2008), ואשר על בסיסו ניתנה לרופאים תוספת שכר בשיעור כולל של 23.5%. תוספת השכר, אשר מביאה להגדלת המשכורת הקובעת באותו שיעור, משולמת לרופאים הפעילים בהדרגה, כפריסה לפנות, לאורך תקופה שתחילתה במשכורת המשולמת בעבור חודש ינואר 2008 וסיומה במשכורת המשולמת בעבור חודש ינואר 2011, כפועל יוצא מהתיקון המוצע, במשכורתם הקובעת של גמלאים קיימים ושל דומאים פעילים אשר יפרשו עד יום כינוס בטבת התשיעי (31 בדצמבר 2010), ייכללו רק חלק ממנות התוספת המשולמות בהתאם לפסק הבורות. על כן מוצע כי תוספת בשל הסכמי שכר לגמלאים בדירוג הרופאים, תכלול את ההשלמה עד למלוא תוספת השכר שניתנה בעקבות פסק הבורות (וזאת בהתאם למועד פרישתו של הגמלאן), כדומה לגמלאים בדירוגים שברשימת הדירוגים הבטיסית ולגמלאים בדירוג עובדי הוראה.

ל ס ע יף פ א ר ה) ה מ ו צ ע

מכיוון שעם רירוגים אחרים טרם נובש הסדר מקביל לתקופה האמורה מוצע ליתן סמכות לשר האוצר לקבוע

בשל הסכמי שכר. כל אחת מתוספות אלה חושבה בגפרד מאותו בסיס נתונים, ואולם לפי ההבנות הסופיות, תוספת השחיקה תיכלל בבסיס לחישוב התוספת בשל הסכמי שכר, ועל כן העלות העודפת הנובעת מכך תנוכה משיעור התוספת בשל שיעור עליית המדר בשנת 2008.

גם בעניין זה ייקבע שיעור שונה לגבי גמלאים בדירוג עובדי הוראה לאור העונו בשיעור תוספת השחיקה לגביהם.

לגבי רירוגים אחרים, שיעור הניכוי תלוי בשאלה האם הכעיה האמורה תתעורר גם לגביהם, בעת בחינת זכאותם לתוספת השחיקה ולתוספת לקצבה בשל הסכמי שכר על כן מוצע כי גם בעניין זה תינתן סמכות בידי שר האוצר לקבוע מהו שיעור הניכוי שיוחל לגבי מי שמורוג באותם רירוגים, וכלכך ששיעור זה לא יעלה על השיעור שנקבע לגבי גמלאים ברישימת הדירוגים הבטיסית, בהתאם למועד פרישתם. תוספת בשל שיעור עליית המדר בשנת 2008 תשולם לגמלאים בדירוגים אחרים רק ככל שהשר ישתמש בסמכותו האמורה לגביהם.

ל ס ע יף פ א ר ו) ה מ ו צ ע

בסעיף זה מוצע לקבוע תוספת לקצבה בשל הסכמי שכר התוספת האמורה היא תוספת שעלותה הוסכמה בהסכם המסגרת לגבי רירוגים ברישימת הדירוגים הבטיסית. במצב הקיים, אם תוקצה העלות, כולה או חלקה, לשם מתן שכר או תוספת קבועה, יביא הרב להגדלת המשכורת הקובעת של העובד הפעיל, היא תשולם – מכוח ההצמדה הקבועה בסעיף 8 לחוק הגמלאות – גם לגמלאי אשר ערב פרישתו דורג בדירוגים שברשימת דירוגים בטיסית, מאחר ששינוי מנגנון ערכון המשכורת הקובעת, לפי המוצע, יבוא לכך ששינויים עתידיים במשכורתו הקובעת של העובד הפעיל לא ישפיעו עוד על משכורתו הקובעת של הגמלאן, ובעקבות החסכמה על הקצאת מסגרת עלות לתשלום תוספת שכר לפעילים כמפורט בהסכם המסגרת, מוצע לקבוע, כי העלות האמורה תשולם גם לגמלאים האמורים, זאת בדרך של מתן תוספת נוספת לקצבה. הוראות הובאות לתוספת האמורה ואופן חישובה של תוספת זו משקפים את מסגרת העלות כפי שבאה לידי ביטוי

למי שפרש מהשירות לפני יום כ"ה בטבת התשע"א (1 בינואר 2011) או לשאירו, הכל לפי העניין, גם אם ערב הפרישה לא דורג מי שפרש מהשירות כאמור בדירוג מהמפורטים ברשימת הירידוגים הבסיסית, בדירוג עובדי הוראה או בדירוג הרופאים; בצו לפי סעיף קטן זה יקבע שר האוצר את שיעור תוספת השחיקה או התוספת בשל הסכמי שבה שתשולם למוי שפרש מהשירות כאמור או לשאירו, בהתאם למועד הפרישה, וכן את הקצבאות שבעדן תשולם התוספת, ואופן חישובה.

ד"ר תוספת לקצבה 9. תוספת לקצבה המגיעה למוי שפרש מהשירות או לשאירו לפי סעיף 9א, וכן תוספת לקצבה לפי חיקוק אחר המגיעה במועד המעבר למוי שפרש כאמור או לשאירו, יראו אותן כחלק מהקצבה לעניין סעיפים 125(א), 26(ב)(1), 31, 34, 35, 37, 46 עד 48, 52, 56 עד 58, 61 ו-62(ב), וכחלק מהקצבה בהגדרה "גמלה" שבסעיף 1 לעניין סעיפים 19, 40, 42, 45, 49, 51, 53, 54, 57, 59, 60, 62 ו-105;

(4) בסעיף 12(א)(1) לחוק העיקרי, במקום הסיפה תחל במילים "בזמן פלוני" יבוא "משכורתה הקובעת של המשרה המלאה כשהיא מובפלת בחלקיות המשרה";

(5) בסעיף 17א, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"ג) לענין ההגדרה "המשכורת הקובעת" שבסעיף 8, ולענין סעיפים 9 עד 9ב, יראו את מועד סיום השירות של מי שבחר בזכויות לגמלאות לפי סעיף זה, כמועד פרישתו מהשירות";

דברי הסבר

להחזיר לאוצר המדינה גם את התוספות האמורות, על פי המוצע התוספות האמורות יבוא בחשבון גם לענין היוון קצבתו של מי שהיה ליתום של עובר, לאחר שהגיע לגיל 18 בהתאם לסעיף 26(ב)(1) לחוק הגמלאות. כמו כן, מוצע לקבוע כי בחישוב מענק לבן וגו' הזכאי לקצבת שאיר ונישא יובאו בחשבון גם התוספות לקצבה. עוד מוצע להחיל את המועדים שנקבעו לענין תשלום קצבאות לפי סעיף 46 לחוק הגמלאות גם לגבי התוספות לקצבה.

לפסקה (4)

בסעיף 12(א)(1) לחוק הגמלאות נקבעו בללים בדבר חישוב קצבה של מי שהועסק במהלך שירותו במשרה חלקית ששיעור חלקיותה לא השתנה במשך כל תקופת השירות. מוצע להתאים את נוסח הסעיף לשינוי המוצע במנגנון ערבון המשכורת והקובעת.

לפסקה (5)

בסעיף 17א לחוק הגמלאות נקבעו הוראות בדבר עובר סיים את שירותו לאחר ששירת עשר שנים ואשר יהיה זכאי לקבלת קצבה בהתקיים התנאים המנויים בסעיף 17א(ג) לחוק הגמלאות (להלן – עובר שהקפוא נכדית), מוצע לקבוע כי לענין ההגדרה "המשכורת הקובעת" שבסעיף 8 לחוק הגמלאות ולענין סעיפים 9 עד 9ב, בנוסחם המוצע, יראו את מועד סיום השירות של עובר שהקפוא זכויות כמועד

אם תוספת דומה מינתן אף להם ומה יהיה שיעורה, וזאת בשים לב להסכמי השכר שיגובשו לגביהם ולמועדי מתן תוספות השכר כפי שייקבעו בהסכמים אלה, כך למשל, אם תוספות השכר יינתנו למפרע, כמשכורות הקודמות למשכורת חודש דצמבר 2008, יוכו גמלאים אלו ליהנות מהם מכוח ההצמדה למשכורתה הקובעת של העובר הפעיל כרגעם ולא תהיה הצדקה ליתן להם תוספת נוספת.

לפסקה (3) - לסעיף 9 המוצע

בשל קביעתן של תוספות לקצבה בסעיף 9א וקיומן במועד המעבר של תוספות אחרות לקצבה לפי חיקוק אחר, כרוגמת חוק שירות המדינה (גמלאות) תוספת לקצבה – פיצוי מיוחד (הוראת שעה), התשס"א-2002, מוצע לקבוע את היהס שבין תוספת לקצבה כאמור לבין הקצבה, תוספת לקצבה המגיעה למוי שפרש מהשירות או לשאירו לפי חוק הגמלאות וכן תוספת לקצבה המגיעה במועד המעבר למוי שפרש כאמור או לשאירו, לפי חיקוק אחר, יראו אותה כחלק מהקצבה לענין הסעיפים המפורטים בסעיף המוצע. שענינם בעיקר, אופן תשלום הקצבאות, תחזי קצבאות, הגשת תביעה למזונות, קיוון מקצבה וכדומה.

כך למשל, אם הודיע זכאי לקצבת פרישה שחזר לשירות, כי במקום זכותו לקצבה בעד שירותו הקודם הוא בחר בעירוף תקופת שירותו הקודם לתקופת שירותו החוזר (לפי סעיף 24 לחוק הגמלאות), זכותו לקבלת הקצבה ובכלל זה לקבלת התוספות לקצבה – בטלה, ואותו אדם יהיה חייב

בסעיף קטן (ד), אחרי "הדא המשכורת הקובעת" יבוא "המשוקללת" ובמקום הסיפה החל במילים "חל סעיף 12" יבוא "בסעיף קטן זה – "משכורת קובעת משוקללת" – כמפורט להלן, לפי העניין:

- (1) לגבי מי שמגיעה לו תוספת לקצבה לפי סעיף 9א – המשכורת הקובעת, בתוספת הסכום המתקבל מהכפלת התוספות לקצבה ביחס שבין המשכורת הקובעת לבין הקצבה המגיעה למוי שפרש כאמור או לשאירו;
- (2) לגבי מי שאינה מגיעה לו תוספת לקצבה לפי סעיף 9א – המשכורת הקובעת;

לעניין הגדרה זו, חל סעיף 12 על המשכורת הקובעת לפי חוק זה, תחושב המשכורת הקובעת המשוקללת, לפי המשכורת הקובעת, הקצבה, והתוספות לקצבה שהיו מחושבות לגבי מי שפרש מהשירות או שאירדו אילו עבד מי שפרש כאמור במשרה מלאה בכל תקופת שירותו;

"תוספות לקצבה" – התוספות לקצבה כאמור בסעיף 9ב המגיעות למוי שפרש מהשירות או לשאירו;

(7) בסעיף 35, בסופו יבוא:

"(ח) בסעיף זה, "משכורת קובעת" – משכורת קובעת משוקללת כהגדרתה בסעיף 32(ד), ואלום הסיפה להגדרה האמורה, החל במילים "לעניין הגדרה זו" – לא תחול;

(8) בסעיף 46, אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

דברי הסבר

למסקה (7)

בסעיף 35 לחוק הגמלאות נקבעו כללים בדבר ניכוי מקצבתו של פורש אשר מקבל גם משכורת מאוצר המדינה או מקופת ציבורית, כשצירוף של שני הסכומים האמורים עולה על משכורתו הקובעת שלפיה מחשבים את קצבתו. לנוכח האמור, ומאחר שהתוספות לקצבה המשולמות לפי סעיף 9א לחוק הגמלאות אינן מובאות בחשבון במסגרת חישוב המשכורת הקובעת, על אף שהן חלק מהקצבה לכל רבו ועניין, מוצע לעדכן את הסעיף האמור כך שהתוספות האמורות יבואו בחשבון לעניין חישוב המשכורת הקובעת.

למסקה (8)

בסעיף 46 לחוק הגמלאות נקבעו מועדים לתשלום קצבה. מוצע לקבוע כי עדכון המשכורת הקובעת יבוצע לא יאוחר ממועד שבו משולמת קצבה בעד חודש פברואר של השנה שבה חל העדכון. זאת כדי ליתן פרק זמן סביר לביצוע עדכון המשכורת הקובעת ולחישוב הקצבה המעודכנת לפיה, בשיום לב לעובדה כי מדר חודש רצמבר מפורסם כיום, בכלל, ביום ה'טו של חודש ינואר במידה שהעדכון יבוצע בקצבה המשולמת בעבור חודש פברואר, ישולם במועד תשלום הקצבה האמורה גם התשלום בעבור עדכון קצבת חודש ינואר.

הפרישה מהשירות. בפועל יוצא, המשכורת הקובעת של עובד שהקפוא זכויות תחושב לפי ערכה במועד סיום שירותו, ותעודכן לאחר מכן לפי הנראות סעיף 9, ובהתאם בחינת זכאותו של עובד שהקפוא זכויות לתוספות לקצבה לפי סעיף 9א המוצע תיעשה כזאת למועד שבו סיים את שירותו. מובהר כי בכל מקרה תוספות אלה, ככל שהעובד האמור זכאי להן, לא ישולמו לו לפני המועד שבו תשולם לו לראשונה קצבה לפי החוק.

למסקה (6)

בסעיף 32 לחוק הגמלאות נקבעו כללים בדבר סכום הקצבאות המוכי אשר ישולם לזכאי לשתי קצבאות לפי חוק הגמלאות או לקצבה אחת לפי חוק הגמלאות כצירוף אחת או יותר מהגמלאות המנויות באותו סעיף. הסכום המרכיב האמור מחושב לפי 70% מהמשכורת הקובעת הגבוהה מבין המשכורות הקובעות שלפיהן משולמות אותן קצבאות. לנוכח האמור, ומאחר שהתוספות לקצבה המשולמות לפי סעיף 9א לחוק הגמלאות אינן מובאות בחשבון במסגרת חישוב המשכורת הקובעת, על אף שהן חלק מהקצבה לכל דבר ועניין, מוצע לעדכן את הסעיף האמור כך שהתוספות האמורות יוכאו בחשבון לעניין הסכום המרכיב.

"(10) על אף הוראות סעיף קטן (א), תשלום בעד עדכון המשכורת הקובעת בשל חודש ינואר בכל שנה, באמור בסעיף 9, ישולם לא יאוחר ממועד תשלום קצבת חודש פברואר של אותה שנה";

(9) במקום סעיף 1א63 יבוא:

"משכורת קובעת 1א63. ההגדרה "משכורת קובעת" שבסעיף 8 תיקרא, לגבי עובד שירותי הביטחון, כך:

"משכורת קובעת", לגבי אדם פלוני בזמן פלוני – שיעור המשכורת, לרבות התוספות הקבועות, המגיע, באחד לחודש שבו חל אותו זמן, לחייל שדרגתו היתה מקבילה לדרגתו של פלוני ערב פרישתו מהשירות, ואולם אם הורד בדרגתו, עקב אמצעי משמעת לפי כל דין, תהיה משכורתו הקובעת במשך כל תקופת ההורדה נחשבת לפי הדרגה שאליה הורד ובתום תקופת ההורדה תחזור ותחשב לפי הדרגה שלפני ההורדה";

(10) אחרי סעיף 1א63 יבוא:

"סייג לתחולה 2א63. סעיפים 9, 9א ו-10א63) לא יחולו על עובד שירותי הביטחון, רץ תוספת לקצבה 3א63. סעיף 9ב ויקרא לגבי עובד שירותי הביטחון כאילו במקום לפי חיקוק אחר הרישת עד המילים "יראו אותן" נאמר "תוספת לקצבה לפי חיקוק אחר המגיעה במועד המעבר למי שפרש מהשירות או לשאריו, יראו אותה" ובאילו במקום "ר-62(ב)" נאמר "62(ב) ר-63";

(11) אחרי סעיף 63 יבוא:

"הגבלת גמלאות 1763. סעיף 32(ד) ויקרא לגבי עובד שירותי הביטחון כאילו במקום כפל חסימת החל במילים "בסעיף קטן זה" נאמר: "בסעיף קטן זה, "משכורת קובעת משוקללת" – כמפורט להלן, לפי העניין;

ד ב ר י ה ס ב ר

זהו סעיף 1א63 לחוק הגמלאות שמוצע להחליפו:

"משכורת קובעת

1א63. בהגדרת "משכורת קובעת" שבסעיף 8, לגבי עובד שירותי הביטחון, במקום המילים "לעובד שדרגתו בדרגה שהיתה לפלוני ערב פרישתו מהשירות" יראו כאילו נאמר "לחייל שדרגתו היתה מקבילה לדרגתו של פלוני ערב פרישתו מהשירות";

כמו כן, בסעיף 3א63 המוצע, מוצע להתאים את נוסח סעיף 9ב לחוק הגמלאות, בנוסחו המוצע בסעיף 3103(3) להצעת החוק, לגבי עובדי שירותי הביטחון, לאור אי-תחולת סעיף 9א לגביהן, כך שיכלול רק תוספת לפי חיקוק אחר המגיעה במועד המעבר לגמלאים שפרשו מהשירות כעובדי שירותי הביטחון.

למסקאות (9) עד (11)

כפרק ג'ו לחוק הגמלאות נקבעו כללים מיוחדים לחישוב קצבתם של עובדי שירותי הביטחון הכללי והמוסר למזריעין ולתפקידים מיוחדים (להלן – שירותי הביטחון). בסעיף 1א63 לחוק הגמלאות נקבע כי המשכורת הקובעת של פלוני שמושרת בשירותי הביטחון תהיה לפי ההגדרה שנקבעה בסעיף 8 לחוק הגמלאות ושינוי כך שהיא תיקבע לפי משכורתו הקובעת של חייל שדרגתו מקבילה לדרגתו של פלוני ערב פרישתו מהשירות, לנוכח שינוי מנגנון ההצמדה לגבי עובדי המדינה ומאחר שבשלב זה לא מוצע לשנות את מנגנון העדכון לגבי עובדי שירותי הביטחון, מוצע להחליף את סעיף 1א63 לחוק הגמלאות, כך שההגדרה "משכורת קובעת", תישאר לגביהם בנוסחה היום, כמו כן מוצע שלא להחיל לגבי אותם עובדים את התוספות שניתנו לפי סעיף 9א לחוק הגמלאות ואת התיקונים שהוצעו במסגרת הצעת חוק זו לסעיפים 9, 32, 35 ו-46 לחוק הגמלאות.

- (1) לגבי מי שמגיעה לו תוספת לקצבה לפי חיקוק אחר – המשכורת הקובעת, כתוספת הסכום המוזקבל מהכפלת התוספת לקצבה ביחס שבין המשכורת הקובעת לבין הקצבה המגיעה לו או לשאירי;
- (2) לגבי מי שלא מגיעה לו תוספת לקצבה כאמור בפסקה (1) – המשכורת הקובעת;

לעניין הגדרה זו, חל סעיף 12 על המשכורת הקובעת לפי חוק זה, תחשב המשכורת הקובעת המשוקללת, לפי המשכורת הקובעת, הקצבה, והתוספת לקצבה שהיו מחושבות לגבי מי שפרש מהשירות או שאירי אילו עבר מי שפרש כאמור במשרה מלאה בכל תקופת שירותו:

קצבה ומשכורת 2763. סעיף 35(ז) ויקרא לגבי עובד שירותי הביטחון כאילו במקום "כהגדרתה בסעיף 32(ד)" נאמר "כהגדרתה בסעיף 63ד'ו":

(12) בסעיף 70(ב), במקום פסקה (3) יבוא:

"(3) סעיפים 9, 9א ו-46(א1) ר(ב) לא יחולו:"

(13) במקום סעיף 72 יבוא:

72. (א) ההגדרה "משכורת קובעת" שבסעיף 8 תיקרא כך: "משכורת קובעת", לגבי אדם פלוני בזמן פלוני – שיעור המשכורת, לרבות התוספות הקבועות, המגיע, באחד לחודש שבו חל אותו זמן, לשרטר שדרגתו בדרגה שהיתה לפלוני ערב פרישתו מהשירות, ואולם –

(1) אם הורד בדרגתו עקב אמצעי משמעת לפי כל דין, תהיה משכורתו הקובעת כמשך כל תקופת ההורדה נחשבת לפי הדרגה שאליה הורד וכתום תקופת ההורדה תחזור ותיחשב לפי הדרגה שלפני ההורדה;

ד ב ר י ה ס ב ר

"המשכורת הקובעת"

לפסקאות (12) עד (15)

72. סעיף 8 ויקרא כאילו בסוף הגדרת "המשכורת הקובעת" בא:

"אולם שוטר שהתכוף לפני פרישתו מהשירות היה לו מינוי לתפקיד שצמודה לו דרגה העולה על דרגתו, והמינוי לא היה זמני בלבד, תיחשב משכורתו הקובעת על פי הדרגה הצמודה לאותו תפקיד ולא על פי דרגתו, היה ספק אם המינוי היה זמני או לא, יחליט כרצף המפקח הכללי של המשטרה:"

כמו כן, בסעיף 72(ב) המוצע, בדומה למוצע לגבי עובדי שירותי הביטחון, מוצע להתאים את נוסח סעיף 9 לחוק הגמלאות, בגוסחו בסעיף 32(3), לגבי שוטרים וסוהרים, כך שיכלול רק תוספת לפי חיקוק אחר שמגיעה כנועד המעבר לגמלאים שפרשו מהשירות כשוטרים או סוהרים.

כפרק הי לחוק הגמלאות נקבעו כללים מיוחדים להחלת החוק לגבי שוטרים וסוהרים. בסעיף 72 לחוק הגמלאות נקבע שינוי להגדרה משכורת קובעת שחל רק לגבי שוטרים וסוהרים, לנוכח שינוי מנגנון ההצמדה לגבי עובדי המרינה ומאחר שבשלב זה לא מוצע לשנות את מנגנון הערכון לגבי שוטרים וסוהרים, מוצע להחליף את סעיף 72 לחוק הגמלאות כך שההגדרה "משכורת קובעת", תישאר לגביהם כנוסחה היום. כמו כן מוצע שלא להחיל לגבי שוטרים וסוהרים את התוספות שניהנו לפי סעיף 9 לחוק הגמלאות ואת הריקונים שהוצעו במסגרת העצת חוק זו לסעיפים 9, 32, 35 ו-46 לחוק הגמלאות.

וזה סעיף 72 לחוק הגמלאות שמוצע להחליפו:

(2) פלוני שתכופף לפני פרישתו מהשירות היה לו מינוי לתפקיד שצמודה לו דרגה העולה על דרגתו, והמינוי לא היה זמני בלבד, תיחשב משכורתו הקובעת על פי הדרגה הצמודה לאותו תפקיד ולא על פי דרגתו; היה ספק אם המינוי היה זמני או לא, יחליט בדבר המפקח הכללי של המשטרה;

(3) היה באותו זמן סולם המשכורת שונה מן הסולם שהיה בשעת פרישתו של פלוני מהשירות – תחושב המשכורת הקובעת לפי הסולם המתאים באחד לחורש שבו חל אותו זמן, כתיאומים שקבעה ועדת השירות.

(ג) סעיף 9ב ייקרא כאילו במקום הרישאה עד המילים "יראו אותך" נאמר "תוספת לקצבה לפי חיקוק אחר המגיעה במועד המעבר למי שפרש מהשירות או לשאירו, יראו אותה", וכאילו במקום "ד"62(ב)" נאמר "62(ב), 78, א 78 ו"78ג";

(14) אחרי סעיף 77 יבוא:

"הגבלת גמלאות בפל" סעיף 33(ד) ייקרא כאילו במקום הסיפה החל במילים "בסעיף קטן זה" נאמר:

"בסעיף קטן זה, 'משכורת קובעת משוקללת' – כמפורט להלן, לפי העניין;

(1) לגבי מי שמגיעה לו תוספת לקצבה לפי חיקוק אחר – המשכורת הקובעת, בתוספת הסכום המתקבל מהכפלת התוספת לקצבה ביחס שבין המשכורת הקובעת לבין הקצבה המגיעה לו או לשאירו;

(2) לגבי מי שלא מגיעה לו תוספת לקצבה כאמור בפסקה (1) – המשכורת הקובעת;

לעניין הגדרה זו, חל סעיף 12 על המשכורת הקובעת לפי חוק זה, תחושב המשכורת הקובעת המשוקללת, לפי המשכורת הקובעת, הקצבת, והתוספת לקצבה שהיו מחושבות לגבי מי שפרש מהשירות או שאירו, אילו עבד מי שפרש כאמור במשרה מלאה ככל תקופת שירותו";

(15) בסעיף 78א, האמור בו יסומן "(א)", ואחריו יבוא:

"(ב) סעיף 35(ח) ייקרא לגבי עובד שירותי הביטחון כאילו במקום "כהגדרתה בסעיף 32(ד)" נאמר "כהגדרתה בסעיף 77א";

(16) אחרי התוספת השניה יבוא:

“תוספת שלושית

(סעיף 8, ההגדרה “רשימת הדירוגים הבסיסית”)

- (1) דירוג המינהלי;
- (2) דירוג המדור;
- (3) דירוג המנהלדים;
- (4) דירוג ההנדסאים והטכנאים;
- (5) דירוג העיתונאים בשירות הציבורי;
- (6) דירוג המשפטים (לרבות סגורים ציבוריים ולמעט מי שמשכורתו והקובעת חושבה ערב מועד המעבר לפי שכר של נושאי משרה שיפוטית);
- (7) דירוג הפרקליטים (למעט מי שמשכורתו והקובעת חושבה ערב מועד המעבר לפי שכר של נושאי משרה שיפוטית);
- (8) דירוג הפסיכולוגים;
- (9) דירוג הרוקחים;
- (10) דירוג הפיזיותרפיסטים;
- (11) דירוג המרפאים בעיסוק;
- (12) דירוג האחים והאחיות;
- (13) דירוג הביובימאים והמיקרוביולוגים;
- (14) דירוג טכנאי הרנטגן;
- (15) דירוג הפארה-רפואיים (לרבות קלינאי תקשורת);
- (16) דירוג העובדים הסוציאליים;
- (17) דירוג מקציט;
- (18) דירוג המפקחים הימיים;
- (19) דירוג שירות החוץ.

תוספת רביעית

חלק א' (סעיף 9א(ב))

שיעור תוספת השליקה באחוזים מקצבת הכספים

מועד פרישה	בער קצבת חודש מרס 2009 עד קצבת חודש מרס 2010	בער קצבת חודש אפריל 2009 עד קצבת חודש מרס 2010	בער קצבת חודש יולי 2008 עד קצבת חודש מרס 2009
ער יום ה' בטבת התשס"א (31 בדצמבר 2000)	12	9	5
מיום ו' בטבת התשס"א (1 בינואר 2001) עד יום ט"ז בטבת התשס"ב (31 בדצמבר 2001)	11	9	5
מיום י"ז בטבת התשס"ב (1 בינואר 2002) עד יום כ"ו בטבת התשס"ג (31 בדצמבר 2002)	10	9	5
מיום כ"ז בטבת התשס"ג (1 בינואר 2003) עד יום ו' בטבת התשס"ד (31 בדצמבר 2003)	9	9	5
מיום ז' בטבת התשס"ד (1 בינואר 2004) עד יום י"ט בטבת התשס"ה (31 בדצמבר 2004)	8	8	5
מיום כ' בטבת התשס"ה (1 בינואר 2005) עד יום ל' בכסלו התשס"ו (31 בדצמבר 2005)	7	7	5
מיום א' בטבת התשס"ו (1 בינואר 2006) עד יום ו' בטבת התשס"ז (31 בדצמבר 2006)	6	6	5

שיעור תוספת השחיקה באחוזים מקצבת הכספים

מועד פרישה	בעד קצבת חודש יולי 2008 עד קצבת חודש מרס 2009	בעד קצבת חודש אפריל 2009 עד קצבת חודש מרס 2010	בעד קצבת חודש אפריל 2010 ואילך
מיום י"א בטבת התשס"ו (1 בינואר 2007) עד יום כ"ב בטבת התשס"ח (31 בדצמבר 2007)	5	5	5

חלק ב'

(סעיף 9אנג)

מועד הפרישה	שיעור הניכוי מהמדרג לשנת 2008 בנקודות האחוו
עד יום ה' בטבת התשס"א (31 בדצמבר 2000)	0.6
מיום ו' בטבת התשס"א (1 בינואר 2001) עד יום ט"ז בטבת התשס"ב (31 בדצמבר 2001)	0.55
מיום י"ז בטבת התשס"ב (1 בינואר 2002) עד יום כ"ז בטבת התשס"ג (31 בדצמבר 2002)	0.5
מיום כ"ז בטבת התשס"ג (1 בינואר 2003) עד יום ו' בטבת התשס"ד (31 בדצמבר 2003)	0.45
מיום ז' בטבת התשס"ד (1 בינואר 2004) עד יום י"ט בטבת התשס"ה (31 בדצמבר 2004)	0.4
מיום כ' בטבת התשס"ה (1 בינואר 2005) עד יום ל' בכסלו התשס"ו (31 בדצמבר 2005)	0.35
מיום א' בטבת התשס"ו (1 בינואר 2006) עד יום י' בטבת התשס"ז (31 בדצמבר 2006)	0.3
מיום י"א בטבת התשס"ז (1 בינואר 2007) עד יום כ"ב בטבת התשס"ח (31 בדצמבר 2007)	0.25

חלק ג'

(סעיף 9אנד)

לגבי דירוג מהמפורטים כדשימות הדירוגים הבסיסית

שיעור תוספת כשל הסכמי שבר באחוזים

מועד פרישה	בעד קצבת חודש דצמבר 2009 ואילך
עד יום י"ג בכסלו התש"ע (30 בנובמבר 2009)	5

**חלק ד'
(סעיף 9א(ד))
לגבי דירוג עוברי הוראה**

מועד פרישה	שיעור תוספת בשל הסכמי שכר באחוזים בעד קצבת חודש דצמבר 2009 ואילך
עד יום י"ג בכסלו התש"ע (30 בנובמבר 2009)	1.95

**חלק ה'
(סעיף 9א(ד))
לגבי דירוג הרופאים**

מועד פרישה	שיעור תוספת בשל הסכמי שכר באחוזים		
	בעד קצבת חודש ינואר 2010 עד קצבת חודש דצמבר 2010	בעד קצבת חודש יוני 2010 עד קצבת חודש דצמבר 2010	בעד קצבת חודש ינואר 2011 ואילך
עד יום י"ד בטבת התש"ע (31 בדצמבר 2009)	3.964	7.927	11.209
מיום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010) עד יום י"ח בסיוון התש"ע (31 במאי 2010)	0	3.813	7.625
מיום י"ט בסיוון התש"ע (1 ביוני 2010) עד יום כ"ד בעבת התשע"א (31 בדצמבר 2010)	0	0	3.672

104 (א) תחילתו של חוק הגמלאות, בנוסחו בסעיף 103 לחוק זה, ביום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009), ואולם תשלום תוספת שחיקה בעד קצבת חודש יולי 2008 עד קצבת חודש אוגוסט 2009, ותוספת בשל מדד לשנת 2008 בעד קצבת חודש ינואר 2009 עד קצבת חודש אוגוסט 2009, לפי סעיף 9א לחוק הגמלאות, בנוסחו בסעיף 103(3) לחוק זה, ישולם לא יאוחר מהמועד שבו משולמת קצבת חודש ספטמבר 2009.

תיקון חוק שירות
הפדיונה (גמלאות)
- תחילה ותחילה

דברי הסבר

תוספת שחיקה בעד קצבת חודש יולי 2008 עד קצבת חודש אוגוסט 2009 ותוספת הצמדה למדד בשל 2008 בעד קצבת חודש ינואר 2009 עד קצבת חודש אוגוסט 2009, ישולם לא יאוחר מהמועד שבו משולמת קצבת חודש ספטמבר 2009, כדי ליתן שהגה מספקת להיערכות לביצוע התשלום.

סעיף 104 לסעיף קטן (א)

כאמור לעיל מוצע לקבוע כי תחילתו של החוק המוצע תהיה ביום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009) (לחלף - יום התחילה).

עוד מוצע לקבוע בהתאם להבנות בהסכם המסגרת תוך התאמת הזמנים למועד התחילה המוצע כי תשלום

(ב) הודאות סעיפים 1, 8, עד 9, 12(א)1, 17א, 32, 35, 46, תוספת שלישית ותוספת רביעית בחוק הגמלאות, בנוסחם בסעיף 103(1) עד (8) ר"ה (16) יחולו לגבי מי שפרש מתאגיד כאמור בסעיף 105 לחוק העיקרי, גם אם פרש לפני מועד המעבר בהגדרתו בסעיף 8 לחוק הגמלאות, בנוסחו בסעיף 103(2)א לחוק זה, ויחול לגביהם האמור בסעיף קטן א).

105. בחוק התכנית להבראת כלכלת ישראל (תיקוני חקיקה להשגת יערי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנות הכספים 2003 ו-2004), התשס"ג-2003¹⁴², בסעיף 91 –
- (1) האמור בו יסומן "ב" ובו אחרי "לפי סעיף 89 או 90, יבוא" יבוא "על ידי מי שאינו המדינה או גוף מנהלתיים המפורטים בסעיף 92א";
 - (2) לפני סעיף קטן "ב" יבוא:

היקון חוק רהבנית להבראת כלכלת ישראל (תיקוני חקיקה להשגת יערי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנות הכספים 2003 ו-2004)

"א) התשלומים שינוכו מהמשכורת המשולמת לעובד או לנושא משרה לפי סעיפים 89 או 90, על ידי המדינה או על ידי גוף מנהלתיים המפורטים בסעיף 92א, ישמשו אך ורק למטרת תשלום קצבה או להחזר תשלומים לפי סעיף 94, לאותו עובד או לעובדים אחרים של המעביד או לאותו נושא משרה או לנושאי משרה אחרים, שפרשו לגמלאות, או לשאידיהם, הכל לפי העניין."

דברי הסבר

בסעיף 91 לחוק התכנית להבראת כלכלת ישראל נקבע כי התשלומים שנוכו ממשכורתם של עובדים ונושאי משרה כאמור להלן – הכספים המנוכחים, ישמשו למטרת השלום קצבה לעובדי המעביד או לנושאי משרה, שפרשו לגמלאות, ולשאידיהם, או להחזר תשלומים למי שאינו זכאי לקבלת קצבה כאמור בסעיף 94 לחוק (להלן – החזר תשלומים). בסעיף 92 לחוק האמור נקבע כי הכספים המנוכחים, למעט התשלומים שינוכו על ידי המדינה, ינוהלו בחשבון נפרד על פי כללים שיקבע שר האוצר. החרגת המדינה כאמור נקבעה, בין השאר, בשל הערך חשש שלפיו המדינה לא תוכל לעמוד בהתחייבויותיה לתשלומי קצבאות לגמלאות, ובשל אופן ניהול תקציב המדינה על בסיס שנת.

בחוק ההסדרים כמשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יערי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2007), התשס"ז-2007 (להלן – חוק ההסדרים לשנת 2007), נחקקו כמה תיקונים בחוק התכנית להבראת כלכלת ישראל, שמטרתם הבטחת שימוש הכספים המנוכחים למטרת השלום הקצבה לעובד או לנושא המשרה שממשכורתו הם נוכח או לשאידיהם. כך למשל, תוקן סעיף 91 לחוק התכנית להבראת כלכלת ישראל, באופן שהכספים המנוכחים ישמשו אך ורק למטרת תשלום קצבה או להחזר תשלומים, לאותו עובד או לאותו נושא משרה, שפרש לגמלאות או לשאידי, לפי העניין, ורק אם נפטר העובד או נושא המשרה ואין לו שאירים – לעובדים אחרים של המעביד או לנושאי משרה אחרים, שפרשו לגמלאות או לשאידיהם לפי העניין. בנוסף, תוקן סעיף 92 לחוק האמור, כך שהכספים המנוכחים ינוהלו בקופה נמל המיועדת לשם השתתפות במימון תשלומי פנסיה תקציבית לעובדים של המעביד או בקופה נמל

לסעיף קטן (ב)

בסעיף 105 לחוק הגמלאות נקבע כי בכל מקום שנקבע בחוק הגמלאות כי תנאי עבודתם של עובדי תאגיד שהוקם על פי חוק הם כתנאי עבודתם של עובדי המדינה, יהיו הרשויות הפועלות לפי החוק מוסמכות לפעול גם לגבי עובדי התאגיד באילו היו עובדי מדינה, והגמלאות ישולמו מקופת התאגיד.

מוצע להבדיל במפורש שהתיקונים המוצעים בסעיף 103 להצעת החוק, לסעיפים 1, 8, 9, 9א, 9ב, 12(א)1, 17א, 32, 35, 46, תוספת שלישית ותוספת רביעית לחוק הגמלאות, יחולו גם לגבי מי שפרש מתאגיד כאמור לפני יום התחילה.

סעיף 105 בחוק התכנית להבראת כלכלת ישראל (תיקוני חקיקה להשגת יערי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנות הכספים 2003 ו-2004), התשס"ג-2003 (להלן – חוק התכנית להבראת כלכלת ישראל), נקבעה חובת השתתפות של עובדים ונושאי משרה, שהסדר הפנסיה התל לגביהם הוא תשלום קצבה מאוצר המדינה או מקופת המגזר שבו הם מועסקים או מכהגנו (להלן – הסדר פנסיה תקציבית), במימון תשלומי הקצבאות האמורים. בין הגופים האמורים נכללים בנוסף למדינה גם גופים מתוקצבים וגופים נתמכים, כהגדרתם בסעיפים 21 ו-32 לחוק יסודות התקציב, התשנ"ה-1985. שיעור הניכוי מהמשכורת המשולמת לעובד או לנושא המשרה, לפי העניין, נקבע בסעיפים 89 ו-90 לחוק התכנית להבראת כלכלת ישראל, ועמד בשנת 2004 על 1% מהמשכורת הקובעת של העובד או נושא המשרה אילו היה יוצא לקצבה במועד הניכוי, והחל בשנת 2005 עמד על 2% ממשכורתו הקובעת.

¹⁴² ס"ח התשס"ג, עמ' 386; החש"פ, עמ' 140.